

Uitvoeringsplan Dordrecht Regenboogstad 2023

Inleiding

De Regenboogsteden bestaan inmiddels 14 jaar. Op 12 oktober 2018 tekende minister van Engelshoven van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap met 50 gemeenten de intentieverklaring *'Lokaal Emancipatiebeleid 2019-2022 lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen en transgender- en interseksue personen'*. De Regenboogsteden, waaronder Dordrecht, verklaren hierbij dat de gemeenten gezamenlijk de sociale acceptatie, sociale veiligheid en emancipatie van lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen, transgenders en interseksue personen te (LHBTI+) verbeteren.

Opnieuw is gemeente Dordrecht gevraagd deel te nemen aan het programma Regenboogsteden en daarbij de intentieverklaring te ondertekenen. Dit keer voor de periode 2023-2026. Wij zijn verheugd met deze uitnodiging en gaan hier graag op in.

1. Ambities

De Regenboogsteden en de minister van OCW zetten zich in om de veiligheid, weerbaarheid en sociale acceptatie van LHBTI+ inwoners verder te bevorderen. Ze hebben daarbij de volgende ambities:

- De sociale acceptatie van LHBTI+ personen neemt toe onder de hele bevolking, maar zeker onder jongeren, ouderen en in kringen waar dat nog een taboe is.
- Vooroordelen, discriminatie, intimidatie en geweld tegen LHBTI+ personen nemen af.
- LHBTI+ personen voelen zich gesteund, veilig en weerbaar op school, op straat, op het werk, in de zorg en thuis, in de sport en in hun eigen sociale kring.

2. De bijdrage van Regenboogsteden:

- De Regenboogsteden vertalen hun ambities naar lokaal beleid voor de periode 2023-2026. Dat beleid stellen ze op met de direct betrokkenen.
- De Regenboogsteden maken het regenboogbeleid (nog) effectiever door intersectionaliteit in beleid toe te passen.
- De Regenboogsteden maken het regenboogbeleid (nog) effectiever door samenwerking tussen betrokken partijen te versterken.
- De Regenboogsteden monitoren en evalueren resultaten en effecten van beleid.
- Regenboogsteden richten zich op preventie én bestrijding van discriminatie van LHBTI+ personen, met specifieke aandacht voor LHBTI+ personen binnen het brede kader van discriminatie daar waar dit (nog) niet vanzelfsprekend is.
- Het normaliseren van regenboog beleid in die zin dat het de norm is om regenboogbeleid te voeren en ieder individu uit de LHBTI+ gemeenschap daadwerkelijk als gelijkwaardig wordt beschouwd.
- Het regenboogbeleid (nog) beter borgen binnen bestaande kaders (diversiteit, emancipatie) en het (beter) verbinden met overig relevant gemeentelijk beleid bijvoorbeeld op het gebied van onderwijs, sport, veiligheid, preventieve jeugd - en gezondheidszorg en arbeidsmarkt.
- De Regenboogsteden geven het thema een vaste plaats in hun beleid. Ze stellen er ook budget en personeel voor beschikbaar.

- De Regenboogsteden informeren kleinere gemeenten in de regio over hun beleid. Ook geven ze kleinere gemeenten die daar behoefte aan hebben, advies en informatie voor hun LHBTI+-emancipatiebeleid.
- De Regenboogsteden stellen goede voorbeelden uit de praktijk beschikbaar aan de minister en aan MOVISIE.
- Om het beleid te versterken en te verduurzamen kunnen Regenboogsteden een equivalent budget van het OCW budget en/of personele capaciteit beschikbaar stellen.

3. Uitvoeringsplan 2023

In de periode 2019-2022 heeft Dordrecht zich ingezet om de acceptatie van LHBTI+'ers in het onderwijs, maatschappelijke organisaties en religieuze instellingen te verbeteren. De komende periode zal een voortzetting zijn van het huidige beleid, maar we gaan ons ook richten op inclusief personeelsbeleid, sport en het faciliteren van ontmoeting. Voor ieder jaar zal een activiteitenplan worden opgesteld.

Belangrijk op te merken is dat de uitwerking van de Dordtse opgave Inclusieve Stad een directe relatie heeft met de uitvoering van het programma Regenboogsteden. In de opgave wordt namelijk LHBTI+ beleid opgenomen. De onderstaande activiteiten zijn daarom aan verandering onderhevig, afhankelijk van de uiteindelijke koers van opgave Inclusieve Stad. Overeengekomen is dat Dordrecht twee uitvoeringsplannen aanlevert: 1) voor het jaar 2023; 2) voor de periode 2024-2026, welke later in 2023 wordt ingediend bij het ministerie van OCW. Zo kunnen wij waarborgen dat we met de opgave Inclusieve Stad en het programma Regenboogsteden één en dezelfde koers varen van 2024-2026. De Regenboogmiddelen blijven apart begroot.

Voor het jaar 2023 heeft Dordrecht een uitvoeringsplan opgesteld met de volgende uitgangspunten:

- We richten ons op bewustwording, signalering, preventie en ontmoeting.
- De gemeente vervult een stimulerende rol richting de stad, onderwijs en maatschappelijke partners;
- We richten ons op jongeren, ouderen, werkvloer, culturen en religies;
- De plannen sluiten aan bij inclusief beleid en de opgave Inclusieve Stad;
- De LHBTI+-activiteiten worden geborgd in de organisaties;
- Er wordt aangesloten bij of verbonden met bestaande activiteiten of ontwikkelingen van organisaties;
  - Specifieker op het herintroduceren van het COC in Dordrecht/de Drechtsteden en het faciliteren van uitbreiding van de Dordrecht Pride in samenwerking met Cultuur.
- Wij gebruiken onze eigen communicatiekanalen (social media, krant, website etc.) om Dordrecht Regenboogstad structureel onder de aandacht te brengen.

Hieronder de verschillende thema's waaraan gewerkt wordt met concrete activiteiten. Voor het bespreekbaar maken van LHBTI+ bij de diverse thema's is het belangrijk dat ervaringsdeskundigen actief betrokken worden. Voor de activiteiten vragen we ervaringsdeskundigen om hieraan mee te werken. Hieronder de activiteiten

1. Jeugd en Onderwijs

Doel: Het vergroten van de acceptatie van LHBTI+ onder kinderen en jongeren. Versterken van de bewustwording, signalering en doorverwijsmogelijkheden van LHBTI+-gerelateerde jeugdproblematiek.

Uitvoering:

We gaan we met scholen, verenigingen, OK-coaches, jeugdartsen (Careyn) en jongerenwerk in gesprek over hoe we ons de komende jaren inzetten om:

- de scholen PO, VO, MBO (7 locaties) attenderen op de wetgeving Sociale Veiligheid waarin diversiteit een cruciaal onderwerp is.
- We willen graag dat alle professionals voornamelijk: lb-ers, zorg coördinatoren, pest coördinatoren, teamleiders, directieleden, Ok-coaches maar ook leerkrachten en docenten getraind worden in kennis/bewustwording, signaleren en herkennen van problematiek rondom LHBTI+.
- In het onderwijs (PO, VO en MBO) krijgt seksuele diversiteit structureel aandacht met als doel de negatieve houding van jongeren daalt ten opzichte LHBTI+. Om dit te kunnen bereiken willen we de scholen enthousiasmeren om meer aandacht te besteden aan de bewustwording door gastlessen te verzorgen op basisscholen, vo scholen en het MBO. Daarbij wordt LHBTI+ thematiek ook meegenomen in het onderwijsprogramma 'Veilige School' te ontwikkelen vanuit programma Veilige Steden.
- Inventariseren of er behoefte is aan een pool van ervaringsdeskundigen van kinderen van regenboogouders.
- Op dit moment lopen de gesprekken om het COC te herintroduceren in de Drechtsteden. Bij herintroductie zal één van de eerste actiepunten het opzetten van een 'Jong&Out' groep zijn. Zo willen wij, naast de huidige groep voor LHBTI+ jongeren bij het jongerenwerk, een laagdrempelige ontmoetingsplek faciliteren met en voor de regio.
- Wij willen scholen stimuleren een GSA op te richten en o.a. aandacht te hebben voor Paarse Vrijdag.

2. *Maatschappelijke organisaties meer LHBTI+ proof maken*

Doel: LHBTI+ personen, waaronder ouderen weten zich gesteund en voelen zich veilig(er) en weerbaar(der) in het sociale domein. De sociale acceptatie van LHBTI+ personen neemt toe.

Uitvoering:

- Opzetten en versterken van een Regenboog Netwerk met een regionale sociale kaart.
- Wij wijzen welzijnsorganisaties op de mogelijkheid tot het behalen van een de *Roze Loper*¹ en ondersteunen hier zo nodig bij.

3. *Culturen en religies*

Doel: De verbinding leggen tussen de landelijke organisatie **Wijdekerk**, Dordtse kerkgenootschappen, festivals en bijeenkomsten om de positie van LHBTI+ in de kerk weer te geven en te verbeteren.

Uitvoering:

---

¹ De Roze Loper heeft als doel de sociale acceptatie van LHBTI+'s in zorg- en welzijnsinstellingen te bevorderen. De Roze Loper bestaat uit een traject dat leidt naar sociale acceptatie van seksuele diversiteit in de zorg. Cliënten voelen zich na een traject meer gezien, voelen zich veilig in hun seksuele en genderidentiteit. Daarnaast wordt de organisatie zelf meer inclusief naar minderheidsgroepen in het algemeen. De Roze Loper kan gebruikt worden in woonzorg- en thuiszorginstellingen, in organisaties voor mensen met een beperking, welzijnsorganisaties, GGZ en ziekenhuizen.

- Bespreekbaar maken van LHBTI+ bij confessionele groepen door het organiseren van gespreksavonden.
- Dordtse kerken worden uitgenodigd zichzelf op de **Wijdekerk** kaart te zetten waarmee ze aan kunnen geven hoe zij zich inzetten voor de acceptatie van LHBTI+- ers binnen hun kerk.
- Regenboog viering koppelen aan Roze Zaterdag
- Onderzoeken of de Roze Zaterdag in Dordrecht gehouden kan worden

4. *Werk en Werkgeverschap*

Doel: Gemeente Dordrecht wil een werkgever zijn waar elke medewerker, ongeacht ras, sekse, religie, leeftijd en/of arbeidsvermogen, zich thuis voelt. De gemeente wil hiermee een voorbeeld zijn voor andere werkgevers in de stad.

Gemeente Dordrecht heeft in 2018 *De Verklaring van Dordrecht* ondertekend. In 2019 hebben wij het *Charter Diversiteit* ondertekend. Door deze te ondertekenen committeert Dordrecht zich aan zelf opgestelde doelen om diversiteit en inclusie op de werkvloer te bevorderen. Met *De Verklaring van Dordrecht* onderschrijft de gemeente transgendervriendelijk personeelsbeleid.

Uitvoering:

- Met behulp van de *Charter Diversiteit* kijken we hoe divers het personeelsbeleid is van de gemeente Dordrecht;
- Aanbieden van de *E learning tool transgendervriendelijk handelen aan medewerkers in een publieksfunctie* in het introductieprogramma van nieuwe medewerkers;
- In de opgave Inclusieve Stad wordt diversiteit en inclusiviteit in het personeelsbestand een belangrijke pijler. Hiermee ontstaat nog meer slagkracht om een divers en inclusief personeelsbestand te realiseren.

5. *Sport*

Doel: Het vergroten van de acceptatie van LHBTI+ binnen de sport.

- Pedagogisch Sportklimaat: Wanneer wij verenigingen begeleiden met het opzetten of versterken van het pedagogisch klimaat besteden wij aandacht in het protocol aan het thema LHBTI+.
- Veilig sportklimaat:
In samenwerking met onze lokale campagne Sportlief en antidiscriminatievoorziening RADAR onderzoeken wij trainingen op maat voor trainers en bestuurders van sportverenigingen met het thema: discriminatie voorkomen en aanpakken binnen jouw vereniging. Hier wordt LHBTI+ thematiek ook in meegenomen.

6. *Incidentele activiteiten*

Doel: Zichtbaarheid vergroten van LHBTI'ers en Dordrecht als Regenboogstad

- In 2023 zal 3x Tour d'Amour² worden georganiseerd. De inzet is om dit in een verzorgingshuis, buurthuis en op een VO school te organiseren. Dit in samenwerking lokale buurt- en welzijnsorganisaties.

7. Onderzoek

Doel: de resultaten en effecten van beleid evalueren.

Uitvoering:

- **RADAR:**
RADAR rapporteert jaarlijks over klachten en meldingen over discriminatie. Ook meldingen op de discriminatiegrond 'Seksuele gerichtheid is onderdeel van deze rapportage. Een structurele stijging of daling in het aantal meldingen kan op de lange termijn iets zeggen over de effectiviteit van beleid.
- **Onderzoekscentrum Drechtsteden (OCD):**
  - **Monitor Sociaal**
We gaan in gesprek met het OCD om via de Monitor Sociaal o.a. het welzijn van onze lokale LHBTI'ers te monitoren. Dit geeft een indicatie van de effecten van beleid.
- **De Veiligheidsmonitor 2023 vanuit ministerie van Justitie en Veiligheid**
Er wordt in de Veiligheidsmonitor (o.a.) gevraagd naar veiligheidsgevoelens in de buurt. Bij de achtergrondkenmerken van de respondenten (zoals leeftijd, geslacht, opleidingsniveau e.d.) wordt ook gevraagd naar seksuele gerichtheid (vanwege een mogelijk verband met slachtofferschap en ervaren veiligheid). De Veiligheidsmonitor wordt in 2023 opnieuw afgenomen. De gemeente kan specifieke vragen laten opnemen in de enquête. Wij onderzoeken in samenwerking met I&O Research welke vragen waardevolle informatie kunnen opleveren over de veiligheidservaring van LHBTI+'ers in Dordrecht.
- **Evaluatie opgave Inclusieve Stad**
De voortgang en effectiviteit van de opgave Inclusieve Stad zal na vaststelling worden gemonitord. LHBTI+ beleid is onderdeel van deze opgave. Daarmee zullen de onderdelen van het uitvoeringsplan Regenboogprogramma 2023 ook geëvalueerd worden.

4. Kosten en Dekking

Dordrecht ontvangt van het ministerie van OCW voor 2023-2026 een financiële bijdrage van € 20.000 per jaar. Gemeente Dordrecht zet per jaar € 20.000 in door middel van ambtelijke inzet. Per jaar kan de invulling van de begroting verschillen. Zoals eerder aangegeven is dit afhankelijk van de koers van de opgave Inclusieve Stad, waarin LHBTI+ beleid in wordt opgenomen. In de loop van 2023 wordt een uitvoeringsplan voor 2024-2026 opgesteld en ingediend bij het ministerie van OCW, inclusief begroting. Op de volgende pagina vindt u de begroting voor het uitvoeringsplan 2023.

---

² Auteur Eveline van de Putte neemt je in de Tour d'Amour mee in de belevingswereld van LHBTQIA+ ouderen doormiddel van levensverhalen uit haar boeken Nieuwe Namen, levensverhalen van transgender ouderen en Stormachtig Stil, levensverhalen van roze ouderen. Eveline wordt daar in ondersteund door een roze oudere. Dragqueen Victoria False zorgt voor muzikale ondersteuning.

Begroting

Onderwerp	Actiepunt	2023
COC Drechtsteden	Opzetten van 'Jong&Out', eventueel overnemen van een trans praatgroep, inventariseren van wensen en behoeften in Dordrecht.	€ 5.000
Dordrecht Pride	Het organiseren van Dordrecht Pride met lokale partners.	€ 10.000
Incidentele activiteiten	Bijvoorbeeld het huren van fototentoonstelling 'Oude Roze'.	€ 2.500
Communicatie	O.a. op Coming Out Day en tijdens de Dordrecht Pride vlaggen van regenboogvlaggen.	€ 2.500
Totale kosten activiteiten		€ 20.000
Financiële bijdrage ministerie OCW		€ 20.000
Ambtelijke inzet Dordrecht		€ 20.000